KENYA NATIONAL EXAMINATION COUNCIL
REVISION MOCK EXAMS 2016
TOP NATIONAL SCHOOLS

MANG'U HIGH SCHOOL
KISWAHILI
KARATASI YA 2
MWONGOZO WA KUSAHIHISHA

SCHOOLS NET KENYA
Osiligi House, Opposite KCB, Ground Floor
Off Magadi Road, Ongata Rongai | Tel: 0711 88 22 27
E-mail:infosnkenya@gmail.com | Website: www.schoolsnetkenya.com

MANG'U HIGH SCHOOL KCSE
TRIAL AND PRACTICE EXAM 2016
102/2
KARATASI YA 2
MWONGOZO WA KUSAHIHISHA

SEHEMU A: UFAHAMU

1. (a)
- Ukosefu wa soko la mahindi.
- Wingi wa chakula kutokana na wakulima kutiwa moyo. (2 x 1)

(b)
- Kuwapatia na kuwauzia wakulima pembejeo kwa bei nafuu.
- Serikali kutoa ahadi ya kununua mazao ya wakulima.
- Kuzindua miradi ya kilimo cha mahindi kwa kunyunyizia mashamba maji. (2 x 1)

(c)
- Kukosa utaratibu wa kununua mazao
- Kukosa uwezo wa kuwanunulia wakulima wote mahindi.
- Umbali kutoka kwa mahali chakula kinakuzwa. (3 x 1)

(d)
- Ukosefu wa fedha na kuwa mbali kimasafa.
- Imepiga kambi maeneno yanazalisha nafaka tangu jadi. (1 x 1)

(e) Kutenga fedha nyingi za kununua mahindi kutoka kwa wakulima wengi. (1 x 1)

(f)
- Kununua mazao kwa kutenga fedha.
- Kujenga maghala mengi. (2 x 1½ = 3)

(g)
(i) Miongo – Kipindi cha miaka kumi – kumi.
(ii) Pembejeo – Mahitaji muhimu katika kilimo k.m mbegu. Mbolea.
(iii) Umedorora – Enda chini, zorota, haribika. (alama 3)

SEHEMU B: UFUPISHO

2.(a)
(a) Sina lengo la kuzishambulia dini zetu na namuomba mungu asiniandikie dhambi.
(b) Dini za uislamu na ukristo zinatuelekeza mwanamke kumheshimu mumewe na kumsikiliza anachosema.

(c) Dini imewapa wanawake jukumu la kufuata amri ya mumeo.

(d) Wanaume wengi wamechukua amri hii kunyanyasa na kuwanyima fursa ya elimu na hofu ya kupata kipato.

(e) 90% ya wanawake hawatoi hoja kwa sababu wao wameiamini kuwa dini.

(f) Wanaume huwa na hofu ya kupata changamoto kutoka kwa wake waliojiendeleza kielimu.

(g) Dini zinaeleza umuhimu wa mtu kupata elimu bila kubagua.

(Hoja – 6, Mtiririko 2, Jumla alama 8)

(b)

- Kwa kupata elimu.
- Asikandamizwe kwa vyovyote.
- Tutambue umuhimu wa mwanamke katika ujenzi wa taifa.
- Atafute kipato cha familia.
- Aweze kutoa maoni ya ujenzi wa nchi.
- Imani potovu za kidini zitupiliwe mbali. (Mtiririko – 1 (alama 6)

3. **<u>Sarufi na matumizi ya lugha</u>** (alama 40)

A (i) Ala tuli – meno, kaakaa gumu, ufizi, koromeo n.k.
(ii) Ala sogezi – midomo, ulimi. (4 x ½ = 2) B
(i) KKKI – Mbwembwe, nywa
(ii) I I – Oa, ua (2 x 1 = 2)

C Umma – Lina muundo wa konsonanti mbili zinazofanana zikifuatana. (1 x 1)

D (i) Udhaifu – Unominishaji/Ngeli
(ii) Walani? – Swali/Kiulizi (2 x 1)

E Ngeli ya Li – Ya (1 x 1)

F Askari ✓<u>alimuuliza</u> jirani alikuwa akielekea wapi aposhambuliwa <u>naye</u>✓ jirani <u>akamjibu</u>✓ kuwa alikuwa akienda sokoni <u>siku hiyo jioni</u>✓ (4 x ½ = 2)

G Ajapo – Kishazi tegemezi, tutamlaki kwa shangwe – Kishazi huru. (2 x 1)

H Mtu ali<u>ye</u>chukua kitabu kili<u>cho</u>kuwa hapa arudishe au mtu ambaye alichukua kitabu kilichokuwa hapa arudishe. (1 x 1)

I (i) Kitenzi kisaidizi – Amek<u>uwa</u> akicheza mpria.
(ii) Kitenzi kishirikishi – Ali ame<u>kuwa</u> mwizi. (2 x 1)

J Shamba la Bw. Komu lililimwa <u>(1)</u> Hassani, Ali <u>(2)</u> Hamisi.
(i) Kihusishi cha 'na' ya mtenda – <u>na</u> Hassan
(ii) Kiunganishi cha kuongeza – Ali <u>na</u> Hamis

K (i) Achunga<u>ye</u>, wachungwa<u>o</u>, kichungwa<u>cho</u> n.k (1 x 1)
(Sentensi iwe sahihi)

L (i) Tunapoandika kumbukumbu 2/2016:
(ii) Maneno yenye maana sawa: Paka/nyau, mamba/ngwena.

(iii) Tunapoandika tarehe 10/10/2016.

(iv) Au/ama: Kisu/Kijiko. (3 x 1)

M Ja – jiwa. Alijiwa na askari jana. (1 x 1)

N (i) Ni nomino inayoathiriwa na kitenzi (mtendwa, mtendewa) (1 x 1 = 1)

(ii) Asha – Kitondo
Viatu – Kipozi
Pesa – ala Zozote (2 x 1 = 2)

O Madege hayo yalitua hapa jana. (2 x 1 = 2)

P Wasomi watakuwa wakituzwa siku hizo. (2 x 1 = 2)

Q Kwa – Kiulizi
Kwao – Umiliki wa mahali
Kwa – Muda/Kipindi

R (i) Yeye mwenyewe alikuwa amenifahamisha kuwa angefika kwa watu wengine.
(ii) Yeye mwenyewe alikuwa amenijuza angefika kwao yaani nyumbani anamotoka yeye.

(iii) Mtu mwingine angefika kwa aliyenijuza.

S
S $\rightarrow$ KN + KT ½
KN $\rightarrow$ N + U + N ½
N $\rightarrow$ Kuku ½
U $\rightarrow$ na ½
N $\rightarrow$ mbuzi ½
KT $\rightarrow$ t + N ½
t $\rightarrow$ ni ½
N $\rightarrow$ Mifugo ½

T Nomino ni neno linalotaja watu, vitu, viumbe mimea, dhana na mahali.
(1 x 1 = 1)

<u>SEHEMU C:ISIMU JAMII</u>

4. (a)
- Lugha yenye ukali kw. Polisi.
- Lugha ya kudhadisi/maswali ni majibu.
- Kuchanganya ndimi.
- Lugha isiyozingatia kanuni za kisarufi.
- Lugha ya unyenyekevu kwa mshukiwa.
- Lugha ya kuamrisha.
- Lugha inayoeleweka kwa urahisi
  - Lugha ya misimu.

(5 x 1 = 5)

(b) Eleza maana ya istillahi zifuatazo za isimu jamii.
- Lugha ya taifa – Ni lugha iliyotenliwa kama kitambulisho na ustaarabu wa taifa zima.
- Lugha ishara – Ni lugha inayotumia ishara kama mikono, uso ni macho katika kuwasiliana.
- Lugha mwiko – Lugha inayomfunga mtu kuitumia kwa mujibu wa jamii yake.
- Sajili za lugha – Mitindo mbalimbali ya matumizi ya ile lugha moja.

- Uchanganyaji msimbo – Ni hali ambapo wazungumzaji wa lugha wanazungumza katika lugha moja kisha hapa na pale wanatoka kidogo katika lugha hiyo na kuingilia lugha ya pili au ya tatu kwa muda mfupi na kisha kurejelea lugha ya awali.